

Høgskolen i Telemark

EKSAMEN

5003

Driftsregnskap og budsjettering

03.01.2010

Tid:	4 timer
Målform:	Bokmål
Sidetal:	2 sider oppgavetekst
Hjelpemiddel:	Kalkulator
Merknader:	Ingen
Vedlegg:	Ark med huskehjelp (skjemaer for standard regnskap og avviksanalyse)

Sensuren finner du på StudentWeb.

Avdeling for allmennvitenskaplege fag.

Oppgave 1 (20%)

Gjør greie for hvordan en bedrift bør prissette et produkt under følgende forutsetninger:

- Permanent prissetting for et hovedprodukt når det er full kapasitetsutnyttelse.
- Midlertidig prissetting for et hovedprodukt når det er ledig kapasitet.
- Prissetting av et engangstilfelle (en enkeltstående henvendelse fra en kunde vi vanligvis ikke selger til).
- Prissetting av biprodukter.

Oppgave 2 (40%)

En bedrift har satt opp følgende standardkalkyle for en enhet av produktet A:

Råstoff:	kr. 246,-
Direkte lønn:	kr. 1064,-
<u>Diverse (variable +0 faste) indirekte kostnader:</u>	<u>kr. 144,-</u>
Sum pr. enhet A	kr. 1454,-

Standard arbeidstid pr. enhet A er 8 timer og standard forbruk av råstoff pr. enhet A er 41 kg.

De indirekte kostnadene er beregnet på grunnlag av budsjetterte månedlige kostnader ved normal sysselsetting på 3 000 timer og er fordelt på følgende måte:

Variable kostnader:	kr. 24 000,-
Faste kostnader	kr. 30 000,-

I april måned ble det kjøpt inn 20 000 kg av råstoffet til en innkjøpsverdi av kr. 110 000,-. Det var ikke noe lager ved begynnelsen av måneden, men den 30.04 var det et utgående lager på 2 000 kg av råstoffet.

Direkte lønn i april ble kostnadsført for 3 400 arbeidstimer til totalt kr. 459 000,-. De virkelige indirekte kostnadene i samme måned beløp seg til kr. 58 000,- og av dette er kr. 33 000,- faste kostnader. Salgskostnadene (som ikke kontrolleres mot noen standarder) beløp seg til kr. 22 440,- i april.

Den 01.04. var det ikke noe lager av varer i arbeid eller ferdigvarer. Den 30.04 var det heller ikke noe lager av varer i arbeid.

Det ble ferdigprodusert 440 av produktet A i april. Av disse 440 lå 62 stk fremdeles på ferdigvarelager den 30.04., mens resten av produkt A var solgt for kr.1450,- pr. stykk.

- Korriger den oppgitte standardkalkylen for bruk i et bidragsbasert regnskap, dvs. slik at den får fram standard tilvirkningsmerkost per enhet av produkt A.
- Før standardkostregnskapet for april etter bidragsmetoden (se vedlegg som huskehjelp).
- Foreta ei analyse av avvika mellom virkelige kostnader og standardkostnader for produktet A i april for hhv. direkte material, direkte lønnskostnader og indirekte variable kostnader og kommenter avvika.

Oppgave 3 (40%)

Du skal sette opp et likviditetsbudsjett for et firma for første halvår 2011.
(Se bort fra alle offentlige avgifter i oppgava)

Fra salsavdelinga har du fått inn følgende salgsbudsjett
(Alle tall i 1000 kr)

	Okt 10	Nov 10	Des 10	Jan 11	Febr 11	Mars 11	April 11	Mai 11	Juni 11
Sal		1440	1056	1080	900	840	1032	1080	900

Fra innkjøpsavdelinga får vi et innkjøpsbudsjett:
(Alle tall i 1000 kr)

	Okt 10	Nov 10	Des 10	Jan 11	Febr 11	Mars 11	April 11	Mai 11	Juni 11
Kjøp	480	660	480	480	480	1020	420	420	270

Salget skjer med 20% kontant og 80% på kreditt. Bedrifta regner med en gjennomsnittlig kredittid for sine kunder på 2 måneder.

Hele innkjøpet skjer på kreditt. Bedrifta regner her med ein gjennomsnittlig kredittid til sine leverandører på 3 måneder.

Firmaet har en del øvrige inntekter som for første halvår 2010 blei kr. 80 000,-. En regner med 20% stigning i første halvår 2011 og det budsjetteres her for å gjøre det enkelt med like beløp pr. måned.

Driftsavdelinga regner med at de variable lønningene utgjør 15% av salget pr. måned.

Andre variable kostnader reknast lik 10% av kontantsalget hvar måned.

De faste kostnadene er budsjettert til kr. 900 000,- pr. år. Vi regner her med jevn utbetaling på alle månedene i hele budsjettperioden.

Et innvilga lån på kr. 300 000,- ventes utbetalt 15. april 11. Rentene på dette lånet er 6 % p.a. (0,5 % per måned). Lånet betales tilbake over 10 år med like avdrag hver måned og tilbakebetaling av renter og avdrag starter 15. mai 11 og fortsetter den 15. hver måned framover.

Renter og avdrag vedrørende andre lån skal betalast i april og i oktober med kr. 120 000,- hver gang.

Investeringene settes til kr. 400 000,- i februar og kr. 300 000,- i mai måned.

Du har budsjettert med et trekk på kassekreditten på kr. 700 000,- pr. 1. januar 2011. (Bevilgningen er kr. 1 000 000). (Se bort fra rentekostnader/utbetalinger på kassekreditten)

Sett opp likviditetsbudsjettet og vis kassekredittens utvikling fra måned til måned for første halvår 2011.

(Ta evt. de øvrige føresetningene du trenger for å løse oppgaven.)

Skjemaer/oppstillinger som hjelp for hukommelsen. Ingen innføring på dette arket.

Oppgave 2a) Prinsippskjema for føring av driftsregnskap (standard-bidrag):

SALG	Antall	kr	Kr	
	Standard		Standard	Virkelige
	Mengde	Sats	kostnad	kostnader
Direkte materialer				
Direkte lønn				
	Sum avvik direkte kostnader:			
Indirekte variable tilvirkn.kostnader				(dekn.diff.)
Periodens tilvirkningsmerkost				
Beholdningsendringer varer i arbeid				
Tilvirkningsmerkost ferdigvarer				
Beholdningsendringer ferdigvarer				
Tilvirkningsmerkost solgte varer				
SALGSMERKOST				
KALKULERT DB				
	Sum avvik direkte kostnader			
	Sum dekningsdifferanser			
	VIRKELIG DEKNINGSBIDRAG			
	Faste kostnader:			Avvik faste k:
	Faste tilvirkningskostn			
	Faste salgs&adm kostnader			
	Sum budsjettavvik faste kostn.			
	PRODUKSJONSRESULTAT			

Oppgave 2b): Huskeliste for aktuelle avvikstyper:

Direkte material:

- (1) Standard (2) For avviksanalysen (3) Virkelig
 Std. mengde×Std.pris Virk. mengde×Std.pris

$$(1)-(2) = \text{Mengdeavvik} \quad (2) - (3) = \text{Prisavvik}$$

$$(1)-(3) = \text{Totalavvik (Materialavvik)}$$

Direkte lønn:

- (1) Standard (2) For avviksanalysen (3) Virkelig
 Std.timer ×Std.lønnssats Virk. timer×Std.lønnssats

$$(1)-(2) = \text{Tidssavvik} \quad (2)-(3) = \text{Lønnssatsavvik}$$

$$(1)-(3) = \text{Totalavvik (Lønnsavvik)}$$

Indirekte variable kostnader:

- (1) Standard (2) For avviksanalysen (3) Virkelig
 Std.timer ×Std.sats Virk. timer×Std.sats
 (1)-(2) = Produktivitetsavvik (2)-(3) = Forbruksavvik
 (1)-(3) = Totalavvik for ind.var.kostnader

(For faste kostnader er det kun avvik mellom budsjetterte og virkelige kostnader i bidragsregnskapet.)